

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра економіки та менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
канд. хімічних наук, доц.
_____ Пантелеймонов А. В.

“ _____ ” _____ 2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Макроекономічний аналіз
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
галузь знань _____ 0306 «Менеджмент і адміністрування»
(шифр і назва)
спеціальність _____ 6.030601 «Менеджмент»
(шифр і назва)
освітня програма _____ 6.030601 Менеджмент
(шифр і назва)
спеціалізація _____ Менеджмент організацій і адміністрування
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ за вибором
(обов’язкова / за вибором)
факультет _____ Економічний

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету “22” червня 2018 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

Нескородєв Семен Миколайович кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри економіки та менеджменту

Програму схвалено на засіданні кафедри
економіки та менеджменту

Протокол від “20” червня 2018 року № 13

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____ (Дорошенко Г. О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією
економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається
навчальна дисципліна

Протокол від “21” червня 2018 року № 8

Голова методичної комісії економічного факультету

_____ Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Макроекономічний аналіз» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціальності (напрямку) – 030601 Менеджмент спеціалізації – Менеджмент організацій

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів комплексу необхідних теоретичних та практичних знань з аналізу макроекономічних процесів в економіці України.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- теоретична і практична підготовка студентів в пізнанні основних макроекономічних процесів;
- аналіз основних макроекономічних процесів на підставі практичних розрахунків;
- виявлення причин, що викликають ті або інші тенденції в макроекономічних процесах;
- виявлення чинників і умов протікання макроекономічних процесів.

1.3. Кількість кредитів: денна форма навчання – 5; заочна форма (дистанційна) навчання – 5

1.4 Загальна кількість годин: денна форма навчання – 120 год.; заочна (дистанційна) - 100 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
6-й	6-й
Лекції	
30 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
80 год.	129 год.
Індивідуальні завдання	
10 год.	5 год.

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, студенти мають досягти таких результатів навчання:

знати:

- основні поняття макроекономічного аналізу;
- основні показники макроекономічного розвитку;
- основні теоретичні закономірності розвитку макроекономічних процесів;
- основні методи аналізу макроекономічних процесів.

вміти:

- проводити економічні розрахунки по аналізу макроекономічних процесів;
- визначати закономірності та тенденції розвитку макроекономічних процесів в економіці в цілому та основних галузях;
- формувати рекомендації щодо покращення макроекономічних тенденцій; систематизувати і використовувати статистичну інформацію, необхідну для аналізу макроекономічних процесів.

1.7. Результати вивчення дисципліни дозволять здійснити практичну підготовку та сформувати ряд відповідних професійних і особистісних компетенцій.

Програмні компетентності (опис 7-10 головних загальних і фахових компетентностей):

Знання і розуміння:

- основні поняття макроекономічного аналізу;
- основні показники макроекономічного розвитку;
- основні теоретичні закономірності розвитку макроекономічних процесів;
- основні методи аналізу макроекономічних процесів.

Застосування знань і розуміння:

- проводити економічні розрахунки по аналізу макроекономічних процесів;
- визначати закономірності та тенденції розвитку макроекономічних процесів в економіці в цілому та основних галузях.

Формування суджень:

- формувати рекомендації щодо покращення макроекономічних тенденцій;
- систематизувати і використовувати статистичну інформацію, необхідну для аналізу макроекономічних процесів.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Методи та методологія макроекономічного аналізу

Тема 1. Предмет і зміст курсу "Макроекономічний аналіз".

Предмет курсу МЭА. Зміст і завдання макроекономічного аналізу. Макроекономічний аналіз і суміжні науки: управління і регулювання, статистика.

Тема 2. Наукові основи економічного аналізу.

Економічний аналіз як частина теорії пізнання. Основні категорії діалектики і економічний аналіз. Взаємозв'язок економічного аналізу і макроекономічної теорії.

Тема 3. Методологія економічного аналізу.

Визначення методології економічного аналізу. Принципи макроекономічного аналізу: системність, комплексність, діалектичний підхід. Методи економічного аналізу : відносних і середніх величин, індексний і метод ланцюгових підставок, балансовий метод. Економіко-математичні методи аналізу : економічні, математичні, програмування, методи дослідження операцій, економічною кібернетики і інші. Способи і прийоми розрахунків макроекономічних показників - порівняння, угруповання і інші. Види економічного аналізу - макроекономічний, народногосподарський, галузевий, територіальні і інші.

Тема 4. Інформаційне забезпечення макроекономічного аналізу.

Макроекономічна статистична інформація. Інформація про виробництво продукції, робіт і послуг. Інформація про структурну перебудівництва основних фондів по формах власності - державній, колективній, приватній. Інформація про трудові ресурси, зайняті і безробіття. Інформація про витрати на виробництво - матеріальних, трудових, фінансових, динаміці цін. Інформація про прибутки населення - зарплати, пенсії, посібники і інші.

Розділ 2. Аналіз макроекономічних процесів

Тема 5. Аналіз виробництва і розподілу продукції, робіт і послуг.

Аналіз промислового виробництва. Аналіз виробництва продукції в сільському господарстві, в тваринництві і рослинництві, динаміка, структурні зрушення, чинники. Аналіз капітальних вкладень і продукції будівництва: динаміка об'ємів і структури капітальних вкладень і будівельно-монтажних робіт. Аналіз вантажних і пасажирських перевезень - динаміка, структура, взаємозв'язок з виробництвом продукції. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності - динаміка експорту і імпорту, структури. Аналіз виробництва послуг. Аналіз міжгалузевого балансу виробництва і розподіли продукції, робіт і послуг.

Тема 6. Аналіз використання авансованого у виробництво капіталу.

Аналіз капіталовіддача і капіталоємності продукції. Чинники, що впливають на ефективність використання авансованого капіталу,

продуктивність праці і інші. Порівняльна ефективність використання капіталу по формах власності і галузі народного господарства.

Тема 7. Аналіз використання трудових ресурсів.

Динаміка населення і трудових ресурсів. Зайнятість населення, безробіття і її динаміка, працевлаштування. Аналіз продуктивності праці і її вплив на інші макроекономічні показники ефективності виробництва. Аналіз оплати праці.

Тема 8. Аналіз витрат на виробництво і собівартості продукції.

Взаємозв'язок ресурсів і витрат. Умови громадського виробництва як особливий вид ресурсів. Нарахування на зарплату і інші відрахування до цільових фондів, які відносяться до собівартості продукції. Аналіз собівартості валового громадського продукту, продукції галузей і послуг. Матеріаломісткість, трудомісткість, амортизаційна місткість, і рентабельність продукції.

Тема 9. Аналіз динаміки цін.

Побудова індексів цін. Індеси цін виробників продукції, робіт і послуг. Індеси цін на споживчі товари. Індеси цін і тарифів на платні послуги. Індеси інфляції.

Тема 10. Аналіз прибутків і споживання населення.

Грошові прибутки і витрати населення. Розподіл населення по рівню середньодушового доходу. Представлення населенню натуральної і грошової допомоги, субсидій. Вклади населення в Ощадбанку України. Споживання матеріальних благ і послуг.

Тема 11. Аналіз платіжного балансу.

Структура платіжного балансу. Надходження і виплати. Рахунок поточних операцій. Рахунок капітальних операцій. Сальдо платіжного балансу. Вплив сальдо платіжного балансу на інші макроекономічні процеси.

Тема 12. Аналіз міжгалузевого балансу

Структура міжгалузевого балансу. Аналіз міжгалузевого балансу. Основні макроекономічні процеси відбиті в міжгалузевому балансі.

Тема 13. Аналіз показників системи національних рахунків.

Виробництво і розподіл валового внутрішнього продукту. ВВП по категоріях доходу. ВВП по категоріях використання. Рахунок товарів і послуг. Рахунок виробництва. Рахунок утворення доходу. Рахунок розподілу первинного доходу. Рахунок вторинного розподілу доходу. Рахунок використання готівкового доходу. Рахунок капіталу. Рахунок витрат і прибутку. Аналіз державного бюджету.

Тема 14. Комплексна оцінка стану економіки України.

Оцінка використання економічного потенціалу. Співвідношення інтенсивних і екстенсивних чинників розвитку (спаду). Інтегральна оцінка стану економіки. Оцінка перспектив економічного розвитку.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Методи та методологія макроекономічного аналізу												
Наукові основи економічного аналізу. Предмет і зміст курсу	5	1	1			3	6					6
Методологія макроекономічного аналізу	5	1	1			3	6					6
Інформаційне забезпечення макроекономічного аналізу	5	1	1			3	6					6
Методи макроекономічного аналізу	5	1	1			3	7					6
Разом за розділом 1	75	15	15			45	75	5	1			67
Розділ 2. Аналіз макроекономічних процесів												
Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг	5	2	2			6	6	2	1			8
Аналіз інвестицій	5	1	1			6	6	1				8
Аналіз використання трудових ресурсів	7	1	1			6	6	1				8
Аналіз динаміки цін	8	1	1			6	8					8
Аналіз прибутків і споживання населення	9	1	1			6	10					8
Аналіз платіжного балансу		2	2			6		2	1			8
Аналіз міжгалузевого балансу		2	2			6						8
Аналіз показників системи		2	2			6						8

національних рахунків												
Комплексна оцінка стану економіки України		2	1			6		1				8
Разом за розділом 2	75	15	15			45	75	5	1			67
Усього годин	150	30	30		10	80	150	12	4		5	129

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет і зміст курсу	1
2.	Тема 2. Наукові основи економічного аналізу	1
3.	Тема 3. Методологія економічного аналізу	1
4.	Тема 4. Інформаційне забезпечення макроекономічного аналізу	1
5.	Тема 5. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг	1
6.	Тема 6. Аналіз інвестицій	1
7.	Тема 7. Аналіз трудових ресурсів	1
8.	Тема 8. Аналіз витрат на виробництво і собівартості продукції	1
9.	Тема 9. Аналіз динаміки цін	1
10.	Тема 10. Аналіз прибутків і споживання населення	1
11.	Тема 11. Аналіз платіжного балансу	2
12.	Тема 12. Аналіз міжгалузевого балансу	2
13.	Тема 13. Аналіз показників системи національних рахунків	1
14.	Тема 14. Комплексна оцінка стану економіки України	1
	Разом:	16

Теми рефератів самостійного вивчення для студентів денної та заочної форми навчання:

1. Динаміка ВВП України за роки незалежності
2. Динаміка цін і аналіз ВВП.
3. Історія впровадження і розвитку системи національних рахунків.
4. Основні категорії СНР.
5. Методологічні принципи СНР.
6. Особливості та проблеми впровадження СНР в Україні.
7. Значення СНР для світової економіки.
8. Аналіз динаміки сукупного попиту в Україні.
9. Аналіз динаміки сукупної пропозиції в Україні.
10. Аналіз динаміки кон'юнктури національного товарного ринку.

11. Історія та особливості інфляційних процесів на Україні.
12. Особливості інфляційних процесів на сучасному етапі.
13. Аналіз показників інфляційних процесів на Україні.
14. Динаміка часток споживання та інвестицій у складі ВВП України.
15. Аналіз та динаміка структури споживання в Україні на сучасному етапі.
16. Аналіз та динаміка структури інвестицій в Україні на сучасному етапі.
17. Природа і специфіка циклічності економічної динаміки.
18. Економічні кризи в національній економіці.
19. Антикризова політика держави.
20. Основні макроекономічні показники в системі національних рахунків, методика їх обчислення.
21. Макроекономічні показники і методика їх обчислення.
22. Макроекономічна нестабільність: циклічність, безробіття, інфляція
23. Безробіття та його види.
24. Інфляція та її види. Антиінфляційна політика.
25. Макроекономічний аналіз: сукупний попит і сукупна пропозиція.
26. Споживання, заощадження та інвестиції.
27. Фіскальна політика і державний бюджет.
28. Механізм фіскальної політики держави.
29. Механізм грошово-кредитного регулювання.
30. Ринок грошей і грошовий мультиплікатор.
31. Грошові агрегати та їх взаємозв'язок.
32. Банківська система і грошовий мультиплікатор.
33. Бюджетний дефіцит і державний борг.
34. Взаємозв'язок інфляції та безробіття.
35. Ринок праці й механізм його функціонування.
36. Зовнішньоекономічної діяльності.
37. Роль антимонопольного законодавства у регулюванні економіки.
38. Економічне зростання, його державне регулювання.
39. Показники зв'язку валютного курсу і платіжного балансу.
40. Метод «витрати – випуск» та його особливості.

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Вивчення наукової літератури та конспектування першоджерел	40	50
2.	Підготовка до виконання самостійної роботи за темою реферату (перелік додається)	28	50
3.	Підготовка до підсумкового семестрового контролю за темами	22	34
	Разом	90	134

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання студентами двох контрольних робіт денної форми навчання і однієї контрольної роботи заочної форми навчання. Варіанти завдань в навчально-методичному комплексі дисциплін.

7. Методи контролю

Вивчення курсу супроводжується проведенням поточного та підсумкового контролю за якістю отриманих студентами знань на протязі семестру.

У якості поточного контролю передбачено опитування, тестові та теоретичні завдання, оцінювання самостійної роботи за темами рефератів та доповідей. Контрольні завдання виконуються в аудиторії за складеними варіантами формалізованих завдань рівнозначної складності, вирішення яких потребує уміння застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу дисципліни за темами.

Для студентів денного відділення

У якості поточного контролю передбачено оцінювання самостійної роботи. Практичні роботи оцінюються у 20 балів кожна, які розподіляються на 18 балів за зміст та 2 за своєчасність виконання роботи.

Критерії оцінювання практичних робіт

Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання
Своєчасність 0-2	Практична робота складена у встановлений викладачем термін. У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються.
Зміст роботи 0-18	- самостійність виконання; - чітко виконані завдання з вказуванням на проблеми та вирішення проблем; - грамотність і коректність інтерпретації результатів та висновків; - відповідність формальним критеріям (структура, послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо).

Реферативна робота оцінюється у 12 балів, які розподіляються на 10 балів за зміст роботи та 2 за своєчасність виконання роботи.

Критерії оцінювання реферативної роботи

Показник, що оцінюється	Критерії оцінювання
Своєчасність 0-2	реферативна робота складена у встановлений викладачем термін. У разі складання роботи після встановленого терміну бали за своєчасність не виставляються.
Зміст роботи 0-10	<ul style="list-style-type: none"> - самостійність, оригінальність; - використання основної літератури та додаткового матеріалу або іншомовних джерел; - відповідність формальним критеріям (структура, володіння сучасним науковим матеріалом, послідовність та логічність, обґрунтованість аргументації та висновків, грамотність, якість оформлення тощо); - вміння застосовувати теоретичні знання для рішення практичних завдань.

У якості контролю передбачено оцінювання контрольної роботи. За виконану контрольну роботу студент отримує 28 бали, які розподілено на теоретичні два питання деталізованого характеру, що оцінюються у 8 балів та 20 балів за 10 тестових завдань, що правильний один тест складає 2 бали.

Студент допускається до підсумкового семестрового контролю за умови зарахування всіх завдань і виконання контрольної роботи. Мінімальна кількість балів за поточний контроль має бути 30 балів. Підсумковий семестровий контроль є письмовою роботою з трьома завданнями. Завдання мають різний рівень складності: відтворення знань, ідентифікація проблем, використання набутих знань при вирішенні тестових завдань. Перше завдання оцінюється до 10 балів, друге – до 15 балів, третє – до 15 балів.

8. Схема нарахування балів для підсумкового семестрового контролю в формі екзамену

для денної форми навчання:

Поточний контроль самостійна робота													Екзамен	Сума		
Розділ 1						Розділ 2						Контрольні роботи, передбачені навчальним планом			Разом	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		KP1	KP2		
3	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60	40	100

T1, T2 ...T12 – теми розділів.

для заочної форми навчання:

Поточний контроль самостійна робота												Екзамен	Сума		
Розділ 1						Розділ 2								Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	КР1			
3	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5	5	10	60	40	100

T1, T2 ...T12 – теми розділів.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю: студент повинен набрати мінімальну кількість балів за два розділи - 30 балів.

Критерії оцінювання відповідей студентів на заліку

Максимальна кількість балів, що може отримати студент за підсумковий контроль – 40 балів, які оцінюються за наступними критеріями:

20 балів – студент засвоїв теоретичний матеріал, логічно мислить та будує відповідь;

21-35 бали - студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з рекомендованої літератури, аргументовано викладає його, вміє втілити на практиці засвоєні теоретичні знання;

36-40 балів – студент міцно засвоїв теоретичний матеріал дисципліни, вільно використовує набуті знання, висловлює своє ставлення до проблем при письмовому контролі, використовує практичні знання, що були набуті в ході виконання практичних робіт.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирівневої шкали оцінювання
90 – 100	Відмінно
70-89	Добре
50-69	Задовільно
1-49	Незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Линдерт П. Экономика мирохозяйственных связей: Пер. с англ. М.: Прогресс, 1992.
2. Макконнелл К., Брю С. Экономикс: Пер. с англ. М.: ИНФРА-М, 1999.
3. Пухтаевич Г.О. Макроекономічний аналіз: Навч. поабник - К.: КНЕУ, 2000. - 208с.
4. Самуэльсон П., Нордхаус В. Экономика: Пер. с англ. М., 1997.
5. Система национальных счетов — инструмент макроэкономического анализа. Учеб. пособие / Под ред. Ю. Н. Иванова. — М.: Финстатинформ, 1996.
6. Статистичний щорічник України за 2017 рік. — К.: Техніка, 2017
7. Тітьонко О. М. Системи макроекономічного рахівництва: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 1999. — 100 с.
8. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Державний комітет статистики України
9. <http://www.bank.gov.ua> – Національний банк України

Допоміжна література

1. Европейская система интегрированных экономических счетов: Пер. с англ. — М.: Экономика, 1992.
2. Долан Э., Линдсей Д. Макроэкономика: Пер. с англ. СПб.: Литера плюс, 1994.
3. Моторін Р. М. Міжнародні економіко-статистичні стандарти. Наукове видання. — К.: Ноосфера, 1995.
4. Система Национальных счетов. — Издание ООН, 1993.
5. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Державний комітет статистики України
6. <http://www.bank.gov.ua> – Національний банк України